

EXPUNEREA DE MOTIVE

pentru modificarea Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții republicată în Monitorul Oficial nr. 933 din 13 octombrie 2004 cu modificările și completările ulterioare

Acum doar câteva luni a fost adoptată inițiativa legislativă a 13 deputați PSD care a rezultat în modificarea Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții în direcția **dezincriminării** de infracțiuni ce priveau protecția mediului și în subsidiar dreptul de proprietate. În baza acelor infracțiuni instanțele aveau pe rol **mii de dosare** cu victime, daune aduse mediului, câștiguri ilicite și riscuri pentru populație. Prin dezincriminare aceste dosare au rămas fără răspuns, iar problema s-a agravat deoarece au dispărut pârghiile pentru investigare penală, cooperare inter-instituțională, recuperarea prejudiciului și sesizare eficientă. Următoarele fapte ce constituiau infracțiuni în lipsa autorizării și se pedepseau cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă au fost dezincriminate:

c) lucrări de construire, reconstruire, modificare, extindere, reparare, modernizare și reabilitare privind căile de comunicație de orice fel, drumurile forestiere, lucrările de artă, rețelele și dotările tehnico-edilitare, lucrările hidrotehnice, amenajările de albie, lucrările de îmbunătățiri funciare, lucrările de instalații de infrastructură, lucrările pentru noi capacități de producere, transport, distribuție a energiei electrice și/sau termice, precum și de reabilitare și re tehnologizare a celor existente;

e) lucrări de foraje și excavări necesare pentru efectuarea studiilor geotehnice și a prospecțiunilor geologice, proiectarea și deschiderea exploatărilor de cariere și balastiere, a sondelor de gaze și petrol, precum și a altor exploatări de suprafață, subterane sau subacvatice;

g) organizarea de tabere de corturi, căsuțe sau de rulote;

În prezent, în lipsa acestor infracțiuni, nu pot fi investigate temeinic prejudiciile ireparabile asupra mediului produse de construcții neautorizate (de exemplu, lucrări de foraje și excavări, deschiderea de cariere, balastiere, exploatări de suprafață, subterane sau subacvatice, drumuri forestiere, lucrări hidrotehnice, amenajări de albie). Un exemplu semnalat de societatea civilă printr-o campanie pornită de Declic este ce se întâmplă acum în județul Mureș cu albia râului Răstolița, aproape singurul în care se mai reproduce lostrita, pește pe cale de dispariție. Albia a fost afectată de tuburile de beton pentru un drum forestier care taie un sit Natura 2000, adică o zonă protejată printr-o directivă europeană (Directiva 92/43/CEE). Sursele afirmă că lucrările se fac fără acord de mediu și fără autorizație de construire. Dezincriminarea construirii de drumuri forestiere fără autorizație îngreunează combaterea defrișărilor ilegale. Un element indispensabil mafiei lemnului îl reprezintă drumurile forestiere. Orice drum forestier făcut de la zero fără autorizație sau prin nerespectarea autorizației reprezintă un dezastru ecologic deoarece

presupune defrișarea fâșiei pe care este construit. Un astfel de drum neautorizat devastează de multe ori ireversibil microrelieful, mutilează peisajul, distruge solul, provoacă eroziune, fragmentează habitatele, și, mai ales, cu ajutorul lui se taie pădurile pe zeci de kilometri pătrați. Recent am avut un caz notoriu, un drum forestier construit fără autorizație, ilegal în trecut, pe Valea Sâmbetei. De menționat faptul că România este în procedură de infringement pentru modul în care își protejează pădurile, în cazul nr. 20202033. Lucrările hidrotehnice trebuie să fie temeinic justificate din punct de vedere tehnic deoarece dacă se construiește un baraj pe un râu fără autorizație, fără să respecte reglementările legale în materie, sunt puse în pericol viețile a mii de oameni în aval și barajele sunt disruptive pentru cursurile de apă. Acesta este motivul pentru care România a apărut ca exemplu negativ în primul ghid IUCN privind conectivitatea ecologică în cazul barajului Surduc pentru proiectul hidroenergetic Nehoiașu II.

Cu titlu de exemplu preluăm spețe venite din mediul juridic: o lucrare de amenajare a albiei, consolidare mal și construcție ponton poate duce la dispariția sau relocarea unei anumite specii dacă prevederile nu sunt respectate rezultând în afectarea gravă a ecosistemului zonei. De asemenea, lucrările la rețele de distribuție a energiei electrice, dacă sunt executate în afara prevederilor legale, pun în pericol viața și siguranța celor care le folosesc. În astfel de situații **nimeni nu va răspunde penal pentru această ilegalitate**, ci doar contravențional, fiind pe picior de egalitate cu o faptă precum nerespectarea de către vecin a regimului de înălțime pentru casa pe care tocmai o construiește.

Drept urmare, observăm o tendință de înmulțire a cazurilor în care se construiește fără autorizație din cauza curențelor legislației existente care conține sancțiuni neconforme cu gravitatea faptei. Prin modificarea Legii nr. 50/1991 au fost eliminate infracțiuni ce protejau dreptul fundamental al protecției mediului prevăzut de art. 37 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene întemeiat pe art. 191 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și de art. 35 din Constituția României. De asemenea, ne aflăm în pericolul de a încălca prevederile art. 3, litera H, din Directiva 2008/99/CE privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal și de a acționa contra politicii comunitare în domeniul apei, așa cum este stabilită prin Directiva 2000/60/CE de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei, a Convenției Europene a Peisajului, ratificată prin legea 451/2002 și Convenția Carpatică, ratificată prin legea 389/2006. Pericolul ca România să treacă printr-o procedură de infringement pornind de la această situație este ridicat deoarece există precedent în cazul râului Taia din județul Hunedoara ce a contribuit la declanșarea procedurii de infringement în 2015 de către Comisia Europeană. Este vorba de drepturi fundamentale ce nu sunt protejate corespunzător și de ignorarea interesului superior al comunității.

Aceste aspecte impun intervenția normativă ca o urgență. Prin reîncriminarea faptelor ce făceau obiectul art. 24 alin. (1) lit. a din LEGEA nr. 50 din 29 iulie 1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare s-ar realiza următoarele obiective:

- România își respectă obligația **ca în temeiul legislației UE să aplice sancțiuni penale eficace, proporționale și disuasive** celor care comit infracțiuni împotriva mediului în mod intenționat sau din neglijență gravă.
- Se creează un **mecanism mai eficient de recuperare a prejudiciului** rezultat din activitatea desfășurată fără autorizație. După cum se știe, o lucrare realizată fără autorizație asupra mediului provoacă de obicei sau este probabil să provoace daune semnificative aerului, solului, apei, animalelor sau plantelor, inclusiv în ceea ce privește conservarea speciilor. În afară de situația în care este iremediabilă, o astfel de daună necesită cheltuieli imense, iar acestea ar fi normal să fie suportate de către cel ce a acționat contrar legii.
- Ar implica comunitatea în depistarea încălcărilor legii prin posibilitatea de a depune **denunțuri sau plângeri**.
- Posibilitatea de a **proteja martorii, victimele** sau persoanele ce sesizează astfel de infracțiuni.
- Sesizarea ar fi investigată de **profesioniști din Ministerul Public** ce au experiență în aflarea adevărului, au posibilitatea de a colabora cu instituții naționale și europene, au acces la fonduri pentru investigații complexe și pot strânge probe prin utilizarea de echipamente speciale.
- Investigațiile s-ar realiza cu garanții privind **protecția drepturilor fundamentale ale omului**.
- O responsabilizare a constructorului deoarece astfel de lucrări, odată realizate, pot schimba mediul într-un mod ireversibil.
- Introducerea unor sancțiuni **cu un caracter descurajant** mai ridicat pentru activitățile care dăunează mediului, deoarece sancțiunile contravenționale se plătesc cu mare ușurință având în vedere valoarea lor simbolică în raport cu gravitatea faptei.
- Înlăturarea insuficiențelor și inconsistențelor cadrului legislativ semnalate de către **societatea civilă**.

Comunitatea este preocupată de creșterea numărului de infracțiuni împotriva mediului și de efectele acestora, care se extind din ce în ce mai mult asupra vieții fiecărei persoane. Astfel de infracțiuni reprezintă o amenințare la adresa mediului, dar și asupra sănătății comunității, și necesită prin urmare un răspuns adecvat. Pentru a realiza o protecție eficace a mediului, este deosebit de importantă introducerea unor sancțiuni cu un caracter descurajant mai ridicat pentru construcțiile neautorizate care dăunează mediului. Experiența a demonstrat că actualul sistem de sancționare, contravențional, nu este suficient pentru a garanta respectarea în totalitate a legislației și a interesului general al comunității. O astfel de respectare poate și trebuie să fie consolidată prin prevederea de sancțiuni penale, care demonstrează o dezaprobare socială de natură diferită din punct de vedere calitativ în comparație cu sancțiunile contravenționale.

Față de cele prezentate se impune modificarea Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții publicată, astfel:

1. La art. 24 alineatul (1), litera a se modifică și va avea următorul cuprins:

Articolul 24 - Constituie infracțiuni și se pedepsesc cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă următoarele fapte:

a) executarea fără autorizație de construire sau de desființare ori cu nerespectarea prevederilor acesteia a lucrărilor prevăzute la art. 3 alin. (1) lit. b), c), e) și g), cu excepțiile prevăzute de lege;

b) continuarea executării lucrărilor după dispunerea opririi acestora de către organele de control competente, potrivit legii;

c) întocmirea ori semnarea documentațiilor tehnice - D.T. necesare pentru autorizarea executării lucrărilor de construcții, precum și a proiectelor tehnice și a documentațiilor de execuție, pentru alte specialități decât cele certificate prin diplomă universitară, în condițiile prevăzute la art. 9.

2. La art. 26 alineatul (1), litera a și b se modifică și va avea următorul cuprins:

(1) Constituie contravenții următoarele fapte, dacă nu au fost săvârșite în astfel de condiții încât, potrivit legii, să fie considerate infracțiuni:

a) executarea sau desființarea, totală ori parțială, fără autorizație a lucrărilor prevăzute la art. 3, cu excepția celor menționate la lit. b), c), e) și g) de către investitor și executant;

b) executarea sau desființarea, cu nerespectarea prevederilor autorizației și a proiectului tehnic, a lucrărilor prevăzute la art. 3, cu excepția celor prevăzute la lit. b), c), e) și g) de către investitor și executant;

În numele inițiatorilor,
Cosmin-Marian POTERAȘ
Senator

Lista susținătorilor Propunerii legislative pentru modificarea Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții republicată în Monitorul Oficial nr. 933 din 13 octombrie 2004 cu modificările și completările ulterioare.

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup parlamentar	Semnătură
1.	VICOL COSTEL	USR PLUS	
2.	NEGOI EUGEN REMUS	USR PLUS	
3.	ION DARGOS POPESCU	USR PLUS	
4.	CRISTI BEZEA	USR PLUS	
5.	MIRCESCU ION-MARCIUS	USR PLUS	
6.	VIAȘU COSMIN CRISTIAN	USR PLUS	
7.	BORDEI CRISTIAN	USR PLUS	
8.	DARAU AMBROZIE-IRINEU	USR PLUS	
9.	ȘTĂTARU E. SIMONA	USR PLUS	
10.	IVAN DAN	USR PLUS	
11.	SILVIU JEHELEAN	USR PLUS	
12.	CRISTIAN GHICA	USR PLUS	
13.	NEGOI EUGEN REMUS	USR PLUS	
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Lista susținătorilor Propunerii legislative pentru modificarea Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții republicată în Monitorul Oficial nr. 933 din 13 octombrie 2004 cu modificările și completările ulterioare.

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup parlamentar	Semnătură
1.	DRAGOS CATALIN TENITA	USR PLUS	
2.	NEAGU DENISA-ELENA	USR PLUS	
3.	RIZEA CRISTINA-CAMELIA	USR PLUS	
4.	Ionu Cristian - Paul	USR PLUS	
5.	BLAGA DANIEL COSRUT	USR PLUS	
6.	TODOSIO BENIAMIN	USR PLUS	
7.	CAMBERA DANA ALEXANDRA	USR PLUS	
8.	GIURGIU ADRIAN	USR PLUS	
9.	MOLNAR RADU-IULIAN	USR PLUS	
10.	Diana Stofca	USR PLUS	
11.	STEFAN IULIAN COSRUT	USR PLUS	
12.	LAZAR ION MARIAN	USR PLUS	
13.	ADOSTOL ALIN	USR PLUS	
14.	Gheba Daniel	USR PLUS	
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			

Lista susținătorilor Propunerii legislative pentru modificarea Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții republicată în Monitorul Oficial nr. 933 din 13 octombrie 2004 cu modificările și completările ulterioare.

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup parlamentar	Semnătură
1.	ZOB ALEXANDRU ROBERT	USR PLUS	
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			

Lista susținătorilor Propunerii legislative pentru modificarea Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții republicată în Monitorul Oficial nr. 933 din 13 octombrie 2004 cu modificările și completările ulterioare.

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup parlamentar	Semnătură
1.	TRIFAN RAUUL	USR PLUS	
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			

Lista susținătorilor Propunerii legislative pentru modificarea Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții republicată în Monitorul Oficial nr. 933 din 13 octombrie 2004 cu modificările și completările ulterioare.

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup parlamentar	Semnătură
1.	OPRIMOIU AUREL	USR-PLUS	
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			

Lista susținătorilor Propunerii legislative pentru modificarea Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții republicată în Monitorul Oficial nr. 933 din 13 octombrie 2004 cu modificările și completările ulterioare.

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup parlamentar	Semnătură
1.	Bodea Marius	USR PLUS	
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			

Lista susținătorilor Propunerii legislative pentru modificarea Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții republicată în Monitorul Oficial nr. 933 din 13 octombrie 2004 cu modificările și completările ulterioare.

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup parlamentar	Semnătură
1.	HAVĂRNEANU Filip	USRPLUS	
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			